

Wojciech Kalinowski

"Polityka kulturalna i ochrona zabytków" - konferencja w Sonnenberg (RFN)

Ochrona Zabytków 30/3-4 (118-119), 161

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

poliptyku z Babimostu (1499), poliptyku z Kalisza (1496), obrazu w kaplicy Szembeka w katedrze we Fromborku (XVII w.), obrazu z Gościeszyna (XV w.), kwatery tryptyku z Szańca (XV w.). Rekonstruowała również fasadę kamienicy gotyckiej przy ul. Kopernika 15 w Toruniu (włączonej w kompleks Muzeum Kopernika). Brała ponadto udział w wielu pracach wykonywanych wspólnie z mężem; oboje prowadzili praktyki wakacyjne studentów, odkrywając i konserwując malowidła m.in. w pałacu Wielkiego Mistrza w Malborku i kolegiacie w Opatowie.

Ewa Wolska łączy umiejętności konserwatorskie z wykształceniem historyka sztuki. Dyplom z historii sztuki zdobyła na podstawie pracy o wspomnianych już malowidłach w Krościenku. Kontynuując prace badawcze w tej dziedzinie, związane zresztą zawsze z konserwacją, obroniła

w 1973 r. dysertację doktorską o „Mistrzu Poliptyku Kaliskiego”, najpełniej prezentującą jej metodę naukowo-badawczą. Można tutaj jeszcze dodać wiele artykułów publikowanych przez nią w różnych czasopiśmiech polskich i obcych, odnotowując jednocześnie udział, podobnie jak i jej męża, w wielu konferencjach i kongresach konserwatorskich w kraju i za granicą.

Wystawa toruńska dobrze wyeksponowała tę wszechstronność umiejętności i zainteresowań Wolskich, znajdująca zresztą swój wyraz w realizowanej przez nich dokumentacji konserwatorskiej. Ale dopiero wizualny obraz świetnie zrobionej przez nich ekspozycji pozwala sobie w pełni uświadomić ich uzdolnienia, które dla wszystkich uczciwie traktujących zawod konserwatora dzieł sztuki powinny stać się wzorem godnym naśladowania. Talent artysty plastyka, pozwalający zrozumieć dzieło

i odpowiednio do jego wartości przeprowadzić proces zabezpieczenia czy w wypadku zwłaszcza zachowania fragmentarycznego — stworzenia odpowiedniego, estetycznego kontekstu, wiedza historyczna i konieczne umiejętności przyrodniczo-chemiczne wyznaczają skalę trudności, którą każdy z nich musi pokonać. I Wolscy pokazali swoją 25-letnią pracą jak się to robi. Prof. K. Malinowski odnotowując we wstępie do katalogu tej wystawy przeniesienie się ich do Łodzi przypuszcza, że „*sentymencie do Torunia nie stracili, bo tu rozwinęli się i zdobyli rangę. Dlatego właśnie w Toruniu ... — dodaje — obchodzą swe 25-lecie pracy konserwatorskiej, które jest na pewno dobrą zapowiedzią dalszych dobrych lat pracy i sukcesów*”. Pod tym stwierdzeniem podpisuje się również autor powyższych uwag.

Bogusław Mansfeld

„POLITYKA KULTURALNA I OCHRONA ZABYTKÓW” — KONFERENCJA W SONNENBERG (RFN)

W dniach 28.XI—4.XII.1976 r. w Międzynarodowym Ośrodku Konferencyjnym Sonnenberg koło Bad Harzburg (RFN) odbyła się konferencja zorganizowana przez Komisję UNESCO RFN (Deutsche UNESCO-Kommission) i Międzynarodowe Koło Robocze Sonnenberg (Internationale Arbeitskreis Sonnenberg), poświęcona zagadnieniom polityki kulturalnej i ochrony zabytków. Brało w niej udział około 60 osób, w tym przedstawiciele Holandii (2), Izraela (2), Jugosławii (3), Polski (2), Rumunii (2) i Węgier (3). Z ważniejszych referatów należy wymienić:

J. Diederich: *Jakość życia w starych miastach*;

D. Wildemann: *Miasta historyczne — miastami jutra*;

W. Kalinowski: *Sztuka i kształtowanie oblicza miasta*;

M. Eisenbeis: *Dostrzeganie i komunikatywność w miastach historycznych*;

W. Wrisch: *Aspekty polityczno-wychowawcze w ochronie zabytków*.

Prócz tego wygłoszono wiele komunikatów dotyczących spraw szczegółowych oraz zapoznano się z pracami konserwatorskimi w dwóch miastach: Wolfenbüttel i Goslar.

Istotne zagadnienia poruszane były na posiedzeniach grup roboczych. Omawiano następujące tematy: rewaloryzacja zespołów historycznych a struktura społeczna mieszkańców, zagrożenie zabytków, kształcenie społeczeństwa w zakresie ochrony dóbr kultury, inicjatywa społeczna w ochronie zabytków, świadomość środowiska kulturowego a ochrona zabytków.

W dyskusji podnoszono sprawy wychowania społeczeństwa i uświadomienia mu wagi ochrony dóbr kultury w celu aktywnego włączenia wszystkich obywateli w akcję ochrony zabytków i pamiętek narodowych. Dużą rolę w tym zakresie winny odegrać środki masowego przekazu, jak prasa, radio i telewizja. Uczestnicy z uznaniem przyjęli przedstawione informacje

w zakresie działań podjętych przez TVP i prasę w Polsce.

Uczestnicy konferencji podjęli rezolucję, zwracającą uwagę na te zagadnienia, w celu przekazania jej odpowiednim władzom w RFN oraz krajom uczestniczącym w konferencji.

Z inicjatywy dra W. Woltersa, przewodniczącego konferencji, uchwalono również wystąpienie do Komisji UNESCO RFN dotyczące zorganizowania pogotowia konserwatorskiego w krajach należących do UNESCO na wypadek klęsk żywiołowych. Obserwacje z ostatnich akcji ratowniczych we Włoszech, Turcji i innych krajach, wykazały, że prace ratownicze prowadzone bez odpowiedniego nadzoru konserwatorskiego, powodują niekiedy bezpowrotne zniszczenie zabytków ważnych dla kultury światowej.

Wojciech Kalinowski

„MOŻLIWOŚCI MATERIAŁOWO-TECHNICZNE BUDOWNICTWA KONSERWATORSKIEGO” — SEMINARIUM W JADWISINIE KOŁO WARSZAWY

Ośrodek Dokumentacji Zabytków, wspólnie z PP Pracowni Konserwacji Zabytków, zorganizował w dniach 29—30.XI.1976 r. w Jadwisinie koło Warszawy seminarium pn. *Możliwości materiałowo-techniczne budownictwa konserwatorskiego*. Obok służby konserwatorskiej w seminarium wzięli udział specjaliści reprezentujący przemysł budowlany, w sumie ponad 100 osób.

Seminarium zajął prof. dr Jan Zachwatowicz, przedstawiając główne cele konserwacji zabytków, zagadnienia związane ze stosowaniem różnych materiałów budowlanych w pracach konserwatorskich oraz wysunął postulat interdyscyplinarnych badań nad materiałami i metodami ich użycia do konserwacji obiektów zabytkowych.

Przedstawione zostały następujące referaty:

Jerzy Górewicz: *Niektóre aspekty z historii spoiw budowlanych jako przesłanki do współczesnej techniki konserwatorskiej*;

Klemens Koczorowski: *Niektóre problemy strychowania konstrukcyjnej cegły „palcówki”*;

Wacław Konecki: *Materiały izolacji przeciwwilgociowej i termicznej w aspekcie stosowania ich w budowlach zabytkowych*;

Jerzy Michałak: *Ochrona zabytkowych obiektów budowlanych przed korozją biologiczną*;

Antoni Paprocki: *Spojwa w aspekcie ich stosowania do konserwacji i napraw obiektów budowlanych*;

Jerzy Peceńnik: *Drewno i materiały drewnopochodne w budowlanych pracach konserwatorskich*;

Barbara Penkala: *Niektóre problemy kamieniarki w konserwatorstwie*;

Mirosław Piechowicz: *Wyroby ceramiki budowlanej w zagadnieniach konserwacji zabytków*;

Jerzy Teliga: *Zagadnienia konstrukcyjno-materiałowe w konserwacji zabytków architektury*.

W pierwszym dniu obradom przewodniczył dr hab. Krzysztof Pawłowski, w drugim — mgr inż. Jacek Cydzik, zastępcy Generalnego Konserwatora Zabytków.